

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КОНЦЕСІЙНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ

Алієва Каріна Аладдінівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Борцевич П.С.*

В умовах розвитку ринкових відносин в Україні важливу роль відіграє модернізація основних фондів підприємств за рахунок залучення інвестицій. Однією із форм залучення інвестицій в державний та комунальний сектори економіки є концесія, завдяки якій, не передаючи об'єкти в приватну власність інвесторів, можливим є здійснення за їх рахунок фінансування нових інвестиційних проєктів, спрямованих на оновлення матеріально-технічної бази підприємств, впровадження нових технологій у виробництві. Враховуючи нестабільний стан економіки та дефіцит бюджетних коштів, використання концесії є актуальним. Разом з тим, на практиці суб'єкти концесійних відносин стикаються з рядом проблем, в тому числі правового характеру.

Варто відзначити, що проблемам здійснення концесійного інвестування присвячено багато праць вітчизняних дослідників, зокрема праці Є.М.Альошина, Г.О.Бардиша, Є.Ю.Гайко, О.І.Попова, Д.Є.Кисельова, та ін.

Відповідно до Закону України «Про концесії» концесія - це надання з метою задоволення громадських потреб уповноваженим органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі юридичній або фізичній особі (суб'єкту підприємницької діяльності) права на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії (строкове платне володіння), за умови взяття суб'єктом підприємницької діяльності (концесіонером) на себе зобов'язань по створенню (будівництву) та (або) управлінню (експлуатації) об'єктом концесії, майнової відповідальності та можливого підприємницького ризику[2]. Законом України «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг» визначено, що концесія - це надання концесієдавцем на підставі концесійного договору на платній та строковій основі концесіонеру права на будівництво та/або експлуатацію автомобільної дороги за умови взяття концесіонером на себе зобов'язань щодо її будівництва та/або експлуатації[3]. В Господарському кодексі визначено поняття концесії, як надання з метою задоволення суспільних потреб уповноваженим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі вітчизняним або іноземним суб'єктам господарювання (концесіонерам) права на створення (будівництво) та/або управління (експлуатацію) об'єктом концесії за умови взяття концесіонером на себе відповідних зобов'язань, майнової відповідальності і підприємницького ризику[4].

Таким чином концесія – це форма взаємовідносин держави з суб'єктами господарювання, які оформлюються у вигляді договору, мають обмежені строки дії та передбачають умови переходу об'єкта концесії у ~~власність~~ та користування концесіонера.

Концесійна діяльність передбачає дотримання таких принципів, як: законність, державне регулювання та контроль, укладання взаємовигідного концесійного договору, виконання та стабільність умов договору, отримання державних гарантій, оплатне використання об'єкта концесії, тощо.

Досвід застосування концесійного інвестування в Україні дозволяє виявити наступні основні причини нестабільності та затримки розвитку концесійної діяльності:

- нестабільність макроекономічного середовища;
- недосконалість нормативно-правова база регулювання концесійних відносин, відсутність чіткого механізму визначення умов переходу права власності на збудовані інвестором об'єкти, ризик втрати інвестицій тощо;
- відсутність необхідних навичок та кваліфікаційного рівня спеціалістів з питань управління інфраструктурними об'єктами інвестиційної діяльності та прогнозування тенденцій їх розвитку;

- відсутність стимулів, щодо залучення інвестиційного капіталу;
- відсутність чіткого механізму впровадження та реалізації систем концесійного інвестування, тощо [1, с.157].

Необхідно зазначити, що в нормативно-правових актах ~~нормативній~~ базі досить складно досконало прописати механізм взаємодійносин учасників концесійної діяльності. Також необхідно розуміти нюанси фінансових, операційних, соціальних, інвестиційних показників економічного розвитку країни. Однак розрахунки цих даних на сьогодні є недосконалими.

Таким чином, концесія, незважаючи на перспективність та актуальність застосування такої економіко-правової форми в Україні, залишається недостатньо врегульованою, застосування якої потребує пошуку вирішення на державному рівні зазначених правових та економічних питань.

Список використаних джерел:

1. Вісник СумДУ. Серія Економіка, №1 2010 Том 2, с.153-162.
2. Закон України» Про концесії» від 16.07.1999 № 997-XIV
3. Закон України «Про концесії на будівництві та експлуатацію автомобільних доріг» від 14.12.1999 № 1286-XIV
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Патентна Наталія Степанівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Нескороджена Л.Л.*

З виникненням та формуванням товарного виробництва, загостренням проблеми реалізації товарів, необхідністю зниження витрат, збільшення ефективності товарообороту набуває поширення посередництво у сфері господарювання. У сучасних умовах відбувається становлення торгово-посередницької ланки в економіці України. З одного боку, створення такої ланки диктується самим часом: лібералізація торгівлі, збільшення зовнішньоекономічного товарообороту, зростання питомої ваги посередницьких послуг у сфері господарювання, а з іншого – цей процес стримується нерозробленістю нормативної бази, загальною недовірою учасників господарського обороту один до одного[5].

Комерційне посередництво є підприємницькою діяльністю, що полягає в наданні комерційним агентом послуг суб'єкта господарювання при здійсненні ними господарської діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта, якого він представляє[2].

Відносини, що виникають при здійсненні комерційного посередництва у сфері господарювання, регулюються Господарським кодексом України, іншими прийнятими нормативно – правовими актами, що визначають особливості комерційного посередництва в окремих галузях господарювання, та в деяких випадках Цивільним кодексом України[1].

Господарську діяльність посередників потрібно забезпечити надійним правовим механізмом, що враховував би як інтереси самих посередників, так і тих суб'єктів, які вдаються до їхніх послуг. Проте більшість питань господарської діяльності посередників все ще залишаються без належної уваги з боку законодавця. Мають місце значні протиріччя між потребами економіки і правозастосовчої практики як ефективного механізму правореалізації. Значення посередництва у сфері господарювання зростає прямо пропорційно розвитку процесів концентрації промислового, торгового та фінансового капіталів. Якість правового регулювання відносин посередництва у вітчизняній правовій системі впливає на ефективність економічних процесів у господарському обороті[4]. Дослідження посередництва у сфері господарювання у взаємозв'язку з іншими інститутами господарського права дозволить створити нові ефективні технології для розвитку вітчизняної економіки. Законодавство щодо посередництва на окремих ринках (ринку нерухомості, кредитному та ін.) знаходиться лише на етапі становлення. Трапляються випадки невинуватого, безпідставного ототожнення